

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Σχετίζεσθαι Παίξειν Δημιουργείν

Η Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία
Παιδιών και Εφήβων μπροστά
στις σύγχρονες προκλήσεις

17–19.10.2025

ΠΑΔΑ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΑΙΩΝΑ

Ελληνική Εταιρεία
Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας
Παιδιού και Εφήβου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

*Το συνέδριο αυτό είναι αφιερωμένο
στη μνήμη του Γιάννη Τσιάντη*

Σχετίζεσθαι, Παίζειν, Δημιουργείν

Το 3^ο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας Παιδιού και Εφήβου (ΕΕΨΨΠΕ) θα διεξαχθεί στις **17-19 Οκτωβρίου 2025** στο Συνεδριακό Κέντρο της Πανεπιστημιούπολης Αρχαίου Ελαιώνα σε συνεργασία με το ΠΑΔΑ. Οι τρεις όροι του τίτλου «Σχετίζεσθαι, Παίζειν, Δημιουργείν» αποτελούν τους πυλώνες της ψυχικής ανάπτυξης του ατόμου και της δημιουργικής συνύπαρξης μέσα στην οικογένεια, το σχολείο και γενικότερα σε όλους τους κοινωνικούς θεσμούς. Κατά συνέπεια επιτελούν μια διπλή αποστολή: α) διαμορφώνουν τους άξονες στους οποίους θα εκφραστούν η ικανότητα σχετίζεσθαι-με-αντικείμενο, η ψυχική πραγματικότητα, τα τραύματα και οι ασυνείδητες φαντασιώσεις που θα φέρει το παιδί και ο έφηβος λόγω ενδογενών ή εξωγενών δυσχερών παραγόντων και β) συνιστούν τις βασικές οδούς θεραπευτικής προσέγγισης, ώστε να αντιμετωπιστούν τα εν λόγω τραύματα.

Τη διπλή αυτή σχέση του «σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» πρώτος αντιλήφθηκε ο Sigmund Freud παρατηρώντας το, διάσημο έκτοτε, παιχνίδι του μικρού του εγγονού με το καρούλι, το γνωστό ως «Fort, Da» (Εκεί, Εδώ). Το νήπιο, στερημένο από την παρουσία της μητέρας του, πετώντας μακριά του το δεμένο με κλωστή καρούλι και τραβώντας το κοντά του, αναπαριστούσε την απουσία της μητέρας του, από ενεργητική θέση απάλυνε τον πόνο του αποχωρισμού και δημιουργούσε την αναπαράσταση «μητέρα-καρούλι» ως αντιστάθμισμα της φυσικής απουσίας της. Ήταν ένα παιχνίδι ελέγχου της απώλειας και παρηγοριάς ενάντια στη μοναξιά, καθώς κατάφερε να συνδέσει την απουσία με την παρουσία της, αναδημιουργώντας το σχετίζεσθαι με το εξωτερικό αντικείμενο-μητέρα και ισχυροποιώντας το εσωτερικευμένο μορφοειδωλο «μητέρα» της ψυχικής πραγματικότητας.

Την φροϋδική παρακαταθήκη αξιοποίησε δημιουργικότερα η Melanie Klein στην ψυχανάλυση των παιδιών, παρατηρώντας ότι το παίζειν προσφέρει συνθήκες διαπραγμάτευσης ανυπόφορων διεγέρσεων και πρώιμου άγχους, ανοίγοντας το δρόμο στις αναπτυξιακές διεργασίες σχετίζεσθαι, δημιουργείν, μετουσιώνειν, συνθέ-

τειν και πραγματώνειν. Χρησιμοποίησε το παιχνίδι μέσα στο θεραπευτικό πλαίσιο ως το κύριο μέσον για την έκφραση των ασυνειδήτων φαντασιώσεων των παιδιών και των εσωτερικών τους εμπειριών (τραυματικών και μη), καθώς η συμβολική γλώσσα του παιχνιδιού διευκόλυνε την άρση των αντιστάσεων. Η πρακτική της επέτρεψε να επεκτείνει δημιουργικά την ψυχαναλυτική θεωρία και την πρακτική σε οδούς που συνεχώς επικυρώνονται.

Τρίτος πήρε την σκυτάλη ο Donald W. Winnicott, το ενδιαφέρον του οποίου προχώρησε πέρα από την ερμηνεία του συμβολικού νοήματος του παιχνιδιού, σε αυτή καθ' εαυτήν την εμπειρία του παιχνιδιού. Επεξεργαζόμενος την έννοια του μεταβατικού χώρου, την ενδιάμεση περιοχή της εμπειρίας μεταξύ του ενδοψυχικού και του εξωψυχικού, διαπίστωσε ότι το παίζει στη θεραπευτική σχέση κατέχει μια θέση στο δυνητικό χώρο αντίστοιχη με αυτή του μεταβατικού χώρου που διαπιστώνουμε να υπάρχει ανάμεσα στο πρωταρχικό αντικείμενο «μητέρα» (το σημαντικό Άλλο) και το βρέφος. Στο μεταβατικό χώρο συνδημιουργείται μέσω του παίζει μητέρας-βρέφους μια παράσταση της σχέσης τους σε «σύζευξη» με τις ενδοψυχικές διεργασίες. Αυτή η δημιουργική εμπειρία του παίζει, ως σωματική και ψυχική δραστηριότητα, αποτελεί τη βάση της αίσθησης εαυτού και συνακόλουθα συνιστά θεμέλιο της πολιτισμικής εμπειρίας. Ο ίδιος μάλιστα προχώρησε τη χρήση του παιχνιδιού στην ψυχανάλυση των παιδιών υιοθετώντας για τις πολύ μικρές ηλικίες και τις δύσκολες ψυχοπαθολογίες ενεργητική συμμετοχή του θεραπευτή στο παιχνίδι.

Τις δημιουργικές θέσεις των Klein και Winnicott επεξέτεινε ο Wilfred R. Bion, μελετώντας τους τρόπους που «παίζονται» οι αλληπάλληλες προβλητικές ταυτίσεις, που διασταυρώνονται στο καθημερινό σχετίζεσθαι. Πάνω στο πρότυπο των πρωταρχικών σχέσεων και της δημιουργίας νοήματος μέσα από την εμπεριέχουσα λειτουργία της «μητέρας» και την ονειροπόληση για το μωρό της, διέβλεψε ένα ιδιαίτερο είδος παιχνιδιού στην ψυχαναλυτική συνθήκη, αυτό της ονειροπόλησης του ψυχαναλυτή που «παίζει μες στο μυαλό του» αυτά που δεν «παίζονται» στη συνεδρία!

Με αυτούς τους τέσσερεις θεμελιώθηκαν οι πυλώνες του «σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν». Έκτοτε πλήθος ψυχαναλυτών, που δυστυχώς αυτό το σύντομο κάλεσμα στο συνέδριο δεν μπορεί να αναφέρει, αξιοποίησαν και επεξέτειναν τις σχετικές πρακτικές και θεωρίες πέραν του παιδιού, στον έφηβο, στην οικογένεια, στην ομάδα, στο σχολείο, στον ενήλικα. Αυτό που είναι πλέον ευρέως αποδεκτό είναι ότι «το

σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» είναι ενεργές διαδικασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου.

Το Συνέδριο θα προσπαθήσει να αναπτύξει όσο μπορεί πληρέστερα τους διαχρονικούς και τους σύγχρονους προβληματισμούς γύρω από τη θεματική του μέσα από διαλέξεις, στρογγυλές τράπεζες, εργαστήρια και ελεύθερες ανακοινώσεις αξιοποιώντας τα μέλη της Εταιρείας, μέλη συνεργαζομένων Ψυχαναλυτικών Εταιρειών, αλλά και αποδεχόμενο προτάσεις παρουσίασης εργασίας από τον κάθε ενδιαφερόμενο εφόσον γίνουν δεκτές από την Επιστημονική Επιτροπή.

Ο καταληκτικός χρόνος υποβολής προτάσεων είναι η **30η Απριλίου 2025** και η κάθε πρόταση πρέπει να είναι της τάξεως των 750 λέξεων.

Προσκεκλημένη κεντρική ομιλήτρια του συνεδρίου είναι η Ιταλίδα παιδίατρος και ψυχαναλύτρια παιδιών, εφήβων και ενηλίκων **Dr Elena Molinari**. Μέλος της Ιταλικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας, της IPA, είναι γνωστή για το έργο της σχετικά με τις θεωρίες «πεδίου» και ψυχαναλυτικής τεχνικής. Έχει πλούσιο συγγραφικό έργο, και διδάσκει «Νευροψυχιατρική του Παιδιού» (Child Neuropsychiatry) στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα στη «Θεραπεία μέσω Τέχνης» (Art Therapy) στην Ακαδημία Brera di Belle Arti του Μιλάνο.

Το Συνέδριο αφιερώνεται στον εκλιπόντα εμπνευστή και ιδρυτή της ΕΕΨΨΠΕ καθηγητή Ιωάννη Τσιάντη, που εδραίωσε την ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία παιδιού και εφήβου στην Ελλάδα. Ο Ιωάννης Τσιάντης προώθησε την ψυχαναλυτική σκέψη στην παιδοψυχιατρική, εδραίωσε την ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία παιδιού και εφήβου στην Ελλάδα και εργάστηκε για τη μεταρρύθμιση των θεσμών ψυχικής υγείας και την ψυχιατρική αποασυλοποίηση. Δεν ξεχνάμε επίσης το έργο της καθηγήτριας **Όλγας Μαράτου**, που έφυγε από κοντά μας λίγο μετά και που υπήρξε σημαντικό στέλεχος της Εταιρείας μας.

Η μνήμη τους θα τιμηθεί μέσα από τις εργασίες του Συνεδρίου.

Για την Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου
Α. Αλεξανδρίδης, Ε. Λάγιου-Λιγνού, Δ. Τζίκας

Προτεινόμενη θεματολογία συνεδρίου

1. Ανασκόπηση των εννοιών «σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν»
 - α. κατά Sigmund Freud
 - β. κατά Melanie Klein
 - γ. κατά D. Winnicott
 - δ. κατά W.R. Bion
 - ε. κατά Anna Freud
2. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» στην αναπτυξιακή ψυχαναλυτική διερεύνηση του πρώιμου νου
3. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» στην ψυχοσωματική του παιδιού και του εφήβου
4. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» στην θεραπευτική πράξη και τεχνική της ψυχαναλυτικής ψυχοθεραπείας
 - α. παιδιών προσχολικής ηλικίας
 - β. παιδιών που βρίσκονται στην λανθάνουσα
 - γ. εφήβων
5. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» στην διαγνωστική διαδικασία
6. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» στην πρώιμη θεραπευτική παρέμβαση με γονείς και βρέφη/νήπια
7. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» και αναζήτηση ταυτότητας
8. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» και ζητήματα ταυτότητας φύλου
9. Δυσλειτουργίες του «σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν»
 - α. πρώιμο τραύμα
 - β. οριακότητα
 - γ. αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές
 - δ. ψύχωση
 - ε. διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές

10. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» στην ψυχαναλυτική παρατήρηση βρέφους
11. «Παίζοντας» με τον μαστό
12. «Παίζοντας» με τον φαλλό
13. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» και γλώσσα
14. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» του ψυχοθεραπευτή με τη θεωρία
15. «Παίζειν και δημιουργείν» στην έρευνα
16. «Παίζειν και δημιουργείν» στην τέχνη
17. «Παίζειν και δημιουργείν» στους θεσμούς για την ψυχική υγεία παιδιών, εφήβων και οικογενειών
18. «Σχετίζεσθαι, παίζειν, δημιουργείν» και το διαδίκτυο.

Περισσότερες πληροφορίες για τη συμμετοχή στο Συνέδριο θα ακολουθήσουν στην 2η Ανακοίνωση του συνεδρίου.

Ιστότοπος ΕΕΨΨΠΕ

<https://psychoanalysis-child.gr/el/arxiki/>

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Συνεδρίου

hacapp.conference.2025@gmail.com

Οργανωτική Επιτροπή:

Ε. Αθανασιάδου, Α. Αλεξανδρίδης, Σ. Ανασοντζή,
Μ. Κορκοκίου, Ε. Λιγνού, Αιμ. Μπαρτζώκη,
Γ. Ξυλούρης, Ν. Ταλούμη, Δ. Τζίκας,
Μ. Τσελικά, Σ. Χασιλίδη

Ελληνική Εταιρεία
Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας
Παιδιού και Εφήβου

